

Minner fra en sommer. Minner fra et liv

John K. Rausteins nye utstilling i Svolvær er en skulpturell totalinstallasjon av tekstiler i jordfarger med innslag av friskere fargetoner, som skal bringe fram erindringer om en annen årstid. Jeg blir snarere tatt med på en minnereise i mitt eget liv.

TEKST — Øystein Voll
FOTO — Kjell Ove Storvik/NORDNORSK KUNSTNERSENTER

SOMMEREN 2020 VAR tekstilkunstneren John K. Raustein i Lofoten for å samle inspirasjon til denne utstillingen ved Nordnorsk kunstnersenter.

Mange av hans tidligere tekstilinstallasjoner og utstillinger har vært overveldende i bruk av få farger; grått, blått eller grønt. Dette har vært kunstnerens signatur, og det er derfor med nysgjerrig forventning jeg besøker denne utstillingen, som skal være en eksplosjon av farger.

Likevel; for meg blir denne utstillingen altfor brunbeige til å være en fargeeksplosjon, selv om her er innslag av blått, grønt, gult, rosa og lilla. Ikke får jeg assosiasjoner til Lofoten heller, om jeg ser bort fra skulpturen *Når alt vi vet blir fremmed (utelatte dager glitrer i lyset fra natten)* i midten av rommet. Her er til gjengjeld en fiskehjell, og rundt denne henger et ti-talls formsydde garnringer, det henger et illudert fiskegarn i lappeteknikk fra hjellen, og det ligger sydde og fylte garnblåser rundt.

Om jeg skulle holdt fast på føringene om at dette handler om sommer i Lofoten hadde denne utstillingen bommet fullstendig for min del. Heldigvis sies det i utstillingsteksten at kunstverkene også åpner for kunstnerens egne barndomsminner.

Derfor fokuserer jeg heller på den poetisk vakre tittelen *Glemselens arkiv* og alt det den kan romme. Og jeg studerer den fantastiske kvaliteten og detaljrikdommen i tekstilkunstnerens håndverk og prestasjon. Kunstneren er en mester med nål og tråd, og tekstilene framstår som potente til tross for sin mykhet.

TANTES LINTØY

Jeg er omgitt av tekstil på alle kanter. Jeg er inne i en tekstilhule. Hulen er lun, og den er klaustrofobisk. De fleste veggene i gallerirommet er kledd med tekstiler i jordfarger.

Raustein vil formidle minner. Akkurat hvilke minner han selv bærer på, og som han syr ut foran oss vet han kun selv. Jeg får likevel en retning når jeg leser utstillingsteksten. Det beskrives at han møtte Lofoten på sitt aller beste, med sol, blå himmel, glitrende hav og fantastiske farger. Derfor forundres jeg over at minnene hans fra denne sommeren stort sett går i brunt. Det er en farge jeg snarere forbinder med høst.

Vi opplever verden ulikt. Minnene våre er subjektive. Derfor skal jeg ikke frata kunstneren hans opplevelser og hans minner fra denne sommeren. Men jeg kan si at mine sommerminner fra Lofoten består av dype blånyanser og skarpt grønt. Når det er sagt; Rausteins kunst åpner opp for andre minner i meg. For meg blir akkurat det vel så viktig som å ta del i hans minner.

Lengselen ingen vet om (inntil dagen slår sprekker) (2021) består, som flere andre skulpturer i utstillingen, av tekstil, tre, metall og

fyllvatt. Skulpturen viser en stabel tekstiler som er nitidig lagt over en hylleknekt som stikker ut fra vegg. Sammen med den litt støvete lukten av stoffer i galleriet blir disse tekstilene for meg til vakkert brettet sengetøy. Og plutselig er jeg i tantes lintøykott. Fra barndommen husker jeg hyllene, linjene, stablene og den rene, men samtidig innestengte luften i det lille rommet. At skulpturen er montert på en vegg som er drapert med noe som minner om 80- og 90-tallets fargesterke og gedigne gardiner, i samme farger som stabelen på hylleknekten, understreker følelsen fra min barndom og ungdom – og det ligger kanskje en form for nostalgisk lengsel i denne følelsen.

POESI OG LOMMER

Titlene John K. Raustein har gitt sine arbeider i utstillingen er svært poetiske og tankefulle. *Det som ikke blir borte, I dag som i →*

Lengselen ingen vet om (inntil dagen slår sprekker), 2021, detalj.

Når alt vi vet blir fremmed (utelatte dager glitrer i lyset fra natten), detalj.

→ går og dagen før det og *Tilrettelagte sannheter (rester av tomrom)* er titler som ikke er beskrivende for hva jeg ser, men det er fine linjer som kan sette tankene i gang.

Noen titler grenser til det pretensiøse, særlig når de ikke forteller noe om verket; *Uspesifiserte unøyaktigheter (ufravikelig kurs)* og *Langsomme ustoppelige prosesser (vårt avtrykk smelter isen)*. Sist nevnte verk fanger likevel min oppmerksomhet. Den nesten tre meter høye skulpturen i tekstil, treverk og flaggline står som en tekstilvegg i rommet. På rettsiden er det innsydd en mengde lommer i forskjellige farger. Jeg kjenner umiddelbart at dette er *min minnevegg, mitt arkiv*. Her kan jeg arkivere gode minner i fargeglade lommer og vonde minner i de mer kamuflerte lommene.

Så går jeg rundt skulpturen og oppdager at på vrangsidene er lommene åpne i bunnen. Det jeg putter inn på forsiden kommer til å ramle ut bak. Kanskje ikke med en gang, for lommene er my-

ke og dype og kan til en viss grad verne om det som forsiktig plasseres der. Men med tiden vil lommene tømmes, og minnene forsvinne. Og det er jo akkurat slik det er.

MINNER VEVD I TEPPER

Vegginstallasjonen *Over, under, borte (fragmenter av sekunder)* (2019–2021) består av 50 tepper og dekker tretten meter av utstillingsrommets ene vegg. Her lyser fargene mot oss; gul, grønn, rosa, oransje og blå. Ved første øyekast ser det ut som teppene er vevde, men når jeg studerer dem består de av smale stoffremser som er sydd sammen på ulike måter. Dette danner ulike teksturer og mønstre i alle teppene.

Det er detaljert og godt utført håndverk, og det er estetisk vakkert. Men heller ikke her er det Lofotsommer for min del. Det er heller som om veggen er fylt med sider fra en bok. De ulikt fargede side-

Langsomme ustoppelige prosesser (vårt avtrykk smelter isen), 2021, med lommer på forsiden.

ne forteller hver sine historier. Jeg ser minner nedskrevet foran meg, noen lyse og glade, andre mørke og vonde. Og jeg ser nedtegnelser fra et liv, som tørre fakta, som skjematiske grafer og tabeller. Etter hvert som tiden går, vil minnene falme og bli borte. Men noen fakta kommer til å bli bevart. I det minste for en stund.

GLEMSELENS ARKIV

Et arkiv er et sted for oppbevaring av dokumenter som inneholder saklig informasjon. I vår hukommelse oppbevares våre minner. Disse er fragmenterte og upålitelige. De endres etter hvert som tiden går, og farges av våre livserfaringer. I et arkiv kan vi gå tilbake i tid for å finne godt bevarte originaldokumenter. Men vi vil aldri være i stand til å gjenfinne et originalt min-

ne i hukommelsen, kun flyktige variasjoner. I John K. Raustein sin utstillingstittel, «Glemselens arkiv», står derfor ordene i motsetning til hverandre. Men når Rausteins overordnede kunstneriske prosjekt beskrives til å være et ønske om å trenge dypere inn i spørsmål rundt egen identitet, blir ord som *arkiv* og *glemsel* poetiske hjelpemidler.

Kunstneren inviterer oss i inn i sitt assosiative univers, hvor vi kan møte abstraksjoner av mentale og taktile minner. Mine minner er forskjellig fra Rausteins minner. Men når han, med sine detaljrike, fargesterke og nitidig utformede tekstilinstallasjoner, inviterer betrakteren til å assosiere sammen med ham, kan våre minner komme og gå som de vil. Og da har kunstneren oppnådd noe av betydning.